

אפילו ששהה על הבטן. בכל זאת כיון שיצא ממנו שכבת זרע בתשימושו נטמא, ולכן בכל האופנים הנ"ל צריך לטבול במקוה מים ויטהר. אמנם, אולם מלבד עין טומאה וטוהרה, יש טעם הפגמים שבעולמות העליונים. וכן הפגם שבנשמות, וזה דוקא בש"ל או בקרי או בלא שהה על הבטן. אבל בשיש מיטתו ושהה כדון, אין בו טעם שיש פגם כלל. ותיקון הפגם האלו הוא ככל, תיקון העולמות על ידי מ"ת תעניות (לקרי) או פ"ד תעניות (לשד"ל), ותיקון הנשמות על ידי ק"ש שעל המטה, ודו"ק היטב והבין כמה בדברים אמורים.

ולפי זה ממילא מתורצת שאלתכם, אם חיוב הטבילה לבעל קרי הוא חיוב גמור, והיינו שעל דרך הסוד נוהג תקנת טבילת עזרא. או לדעולם גם על דרך הסוד בטולה לטבילת עזרא, וענין הטבילה שכתב הארי" ז"ל אינו אלא כדי לתקן הפגם, ואם כן יועילו לזה גם ק"ש שעל המטה או פ"ד תעניות לתקן הפגם, ולא יזדקק לטבילה, א"ת"ד השואל. ולפי האמור אין כאן שאלה כלל. דהרי אין הטבילה קשורה עם תיקון הפגם. לזה צריך תעניות וק"ש שעל המטה, וכנ"ל. אבל ענין הטבילה הוא כדי להטהר מטומאת שד"ל וקרי, ואם אפילו טיפות שיצאו ממנו בחינת כשישמש מיטתו, ועל ענין טומאה זו והוראה וסילוקה כתב הר"ח ז"ל כשער רוח הקודש (דף ע"ב) כי כל אותו היום מתגלה אותה הטומאה ויזכרת כמצחו, אף אם טבל, אלא שהוא גילוי דבר מועט. אבל אם לא טבל הוא נגלה עם תמיד כל זמן שלא טבל עכ"ל. הרי שהטבילה מועילה לבעל קרי לסלק ממנו הטומאה ולטהרו. והרי בכמה מקומות התורה הארי" ז"ל טבילה כדי למשמש מיטתו, מוכרח שאינו לתיקון שום פגם אלא לטהרה, ופשוט.

מסורת שהזכיר החיד"א ז"ל שלפיה הטבילה סגולה לחסוק גוף המזיקים של טיפות קרי וקושיא על דבריו מסתיימת דברי הארי" ז"ל

והנה בספר כף החיים כ"ה סימן ע"א אות כ"א) כתב עוד בזה וז"ל: והחיד"א במורה נאצבע קולטוסט פסיון שניו סימן ז' אות ק"ז, כתב, דמסורת היא שהוראה קרי וטובל ביום ההוא דוקא וימחוריה כראוי, נמחה המזיק של קרי עכ"ל. ובספר חסד לאלפים (רא"ח סימן פ"ח אות ג) הביא ענין זה בשם גורי הארי" ז"ל ע"ש. (וכפי מה שהפסיתו כעת לא מצאתי כן גם בכתבי גורי הארי" ז"ל שהם המקובלים הסמוכים לגורי הארי" ז"ל כמורה) והנה מסורת זו חידוש גדול היא, ולא ידענו לה מקור מכתבי הארי" ז"ל דאדברא מבוואר בדברי הארי" ז"ל ככל הנ"ל. שאין תיקון לטיפות שיצאו לבלשתה. הן בעין שד"ל, והן בעין הקרי, כי אם על ידי תעניות וק"ש שעל המטה, ותול"מ, ואין ספק שדברי החיד"א האלו הם שגרמו להשואל לשכנע שענין הטבילה לבעל קרי היא לשם תיקון ומחית המזיק. אולם ידוע כי ג"כ החיד"א ז"ל היה בקי ורגיל בכל כתבי הארי" ז"ל, וגם היה נאמן רוח ומדקדק הרבה לכוון כל שמעותיו ואמרותיו דוקא על פי כתבי הארי" ז"ל, והמסומכים ואמנים, ולא שכל לבו לדברי קבלה ומאמר שאין להם שורש ומקור בכתבי הארי" ז"ל, וכן בספרו שו"ת חיים שאל (ח"ב סימן י' אות ג) וז"ל: ואני בעיני איני חש לסודות שלא גילה רבינו הר"ח ז"ל עצמו, וגם כי הרי"מ גדול כבודו עסרה בראש כל אדם (והנה הוא לחקוק באשמוות בראש השנה). מעל מקום גם ולא אדע, כי מה שלא גילה הארי" רבינו הגדול ז"ל אשר למד עם אליהו זכ"ל, כאלו אמרו לא לסמוך וכו' ע"ל. ותמוה הדבר דלמה כאן עוד ע"ב ג"ע ז"ל כי שיטתו בהכירה בזה, וכתב לן שמעות ומסורות שכתבי הארי" מכחישים אותן, וצ"ל.

וענין להרב כף החיים שם דנראה שסמך ידו על דברי מסורת זו שהביאה החיד"א ז"ל וכתב שכן נוהגים חסידים ואנשי מעשה להקפיד לטבול באותו היום שראו קרי או שימש מיטתם ע"ש, והזכיר שמועיל למחות את המזיק שן עון הקרי, וצ"ע.

גם ציין בזה החיים שם לדברי הרב שמן ששון על שער הכוונות (דרוש ז' דליה אות ד') שכתב שם שהתיקון הנזכר כשער רוח הקודש להתענות פ"ד תעניות, הוא רק לשד"ל ואילו התיקון שעל ידי ק"ש שעל המטה הוא לטיפות שיצאו כאשר לא שהה על הבטן. ואילו קרי שהוא לאונסו אלא צורך לא לתעניות ולא לק"ש שעל המטה אלא כדי לטבילה במקוה, אלא דשוב ראה בדרוש ט' דלילה ובפרי עץ חיים פרק י"א דק"ש שעל המטה. שגם לעון קרי צריך תיקון קרי שעל המטה, ע"ש, והעלה, שהצורה היא כליה לאונסו אין צריך תיקון פ"ד תעניות, אך לומר קרי שעל המטה, ולטבול במקוה, ובה נמחק המזיק הנברא באותו היום עצמו, א"ת"ד עכ"ל, וכל דבריו ממוחים. חיד דעת הארי" ז"ל (ומן הרש"ש ז"ל היא דמותר לענין קרי הקרי שכל התענות ארבעים יום, ולתקון שד"ל פ"ד יום, דמותר במה שפגם בעון הקרי בעולמות העליונים כמו ע"ש שד"ל וזכר כתבו שק"ש שעל המטה הוא תיקון להנשמות של בניו שירדו לקלי' ונעשה להם גוף ממש, וכתב בפירושו שם, שהוא לעון שד"ל, ולמי שלא שהה על הבטן, ובפרט ט' (וזה לזילתה) כתב שהוא גם לעון הקרי, וכל אלו הדברים מבווארים באר היטב לכל מעיין שר. ודברי הרב שמן ששון מוקשים מכל הצדדים, וצ"ע.

דיון בטיפות הרואה קרי בלילה אם הם כדון טיפות שד"ל לענין פגם ותיקון או קיל טפי

והנה אמרתי שלמצה תחשב ליישב דברי ג"ע החיד"א ז"ל לגבי אותה המסורת שהביא, והוא כמה שיש לחקור בעון הרואה קרי אם הוא נקרא מדי או שגוג, אלא שרואה קרי בלילה בהיותו ישן לומר דנקרא אונס ושגוג. ומה מאחר שאמרו חז"ל על הפסוק (וינשמת מכל דבר רע), שלא יהיה אדם ביום ויבוא לידי טומאה בלילה, נראה מזה שיש בו צד מזה, שגרם לעצמו לטמא.

והנה הרב ז"ל כתב בדרוש ז' דלילה שם, כי המוציא שד"ל גורם להוריד נשמות בניו לאשת זנונים שהיא קליפה גמורה, כיון שמעשיו הם רע גמור. אבל מי שלא שהה על הבטן, מעשיו הם כבחינות טוב ורע מעורבים, שם מוצא מצות השמים, ורע מצד שפירש לא שהה על הבטן, ולכן אותן הטיפות היוצאות לחוץ, ניתנות לקלי נוגה שהיא טוב ורע, ולא לאשת זנונים, ויש להבין בזה, להעתיק רע, וברצונו פירש ויצאו ממנו אותן טיפות, כל כן נקרא מי שלא שהה על הבטן מזיד, וגורם להוריד הטיפות הן רע, כל פנים לקלי נוגה. אבל הרואה קרי בהיותו ישן, נראה שאותן הטיפות שיצאו הן בדרך אונס ושגוג ולא מזיד כלל, והיה מקום לחשוב שאין יורדות ונכנסות לאשת זנונים, ואפשר גם

אפילו לא לקלי' נוגה כמו הטיפות דרוש ט' שלא שהה על הבטן, אולם כבר כתב הרב ז"ל להדיא כשער הכוונות דרוש ט' דלילה (דף נ"ז ע"ג), ובפרי עץ חיים (ריש פרק י"א דק"ש על המטה), שגם מטיפות קרי ששן לאונסו נבראים מזיקים, והשווה לענין זה עון הקרי שבאונס לעון שד"ל שבמזיד ע"ש. דנראה מזה בפשטות, שטיפות הרואה קרי נטולות גם הן לאשת זנונים כמו טיפות שד"ל, וכן נראה מסתמא לשון הארי" ז"ל כשער רוח הקודש, דשווה עון הקרי לעון שד"ל לענין הפגם שבעולמות העליונים, אלא שהם פוגמים בכחינות שונות, ולכן מספר התעניות שתיקונים אין שוה, ועוד, דנראה שכל פסק דין רואה קרי חמור מעון מי שלא שהה על הבטן, שהרי עון זה לא נזכר כלל בדברי רבותינו ז"ל, ועוד שהרי אותן טיפות היוצאות מחמת שפירש ולא שהה, כתב הרב ז"ל שאין ראיות להוליד, ובכל זאת נבראים מהן מזיקין וצריכין תיקון, אם כן כל שכן טיפות הרואה קרי, שהן טיפות גמורות הראויות להוליד דיש בהן איסור השתהה וכל תוקף הפגמים והקלקולים הנ"ל כמו בטיפות שד"ל, שצריכין תיקון, ומכל זה מוכח שפיר שעון הרואה קרי בשיטתו פגמו כמו עון שד"ל, וצריך לשני תיקונים הנ"ל, והיינו תעניות להוריד דיש הפגם שבעולמות, וק"ש שעל המטה להרוג גוף המזיקים ולהעלות את הנשמות למעלה לשורש.

ההבדל שבין רואה קרי משום הרהור עבירה לבין רואה משום טוהר או אכילה ודומה

אולם יש לחלק, כדל זה הוא דוקא אם ראה קרי בלילה מחמת הרהור עבירה ביום שבער על הלאו ד"ל נשמת", אבל אם רואה קרי לא מחמת הרהור רע, אלא שנפלט ממנו כטבעו מחמת ריבוי הליחות שבגוף, או מריבוי טוהר הדרך או עבודה ופסולת מאמצת (ע"ן שנת דף קכ"ד ע"ב), או מריבוי האכילה או מחמת שם שאין האדם מחמיר כלום על טוהר או משום פחד, ובפרט כשפושד שמא יראה קרי, וכמו שכתב כל אלו הסוגים בספר "מנוח לנפש" להר"י פתיה ז"ל בדרוש שבסופו (דף פ"ד ע"ב ופ"ה יראה), וכתב עליהם שם שאין האדם מחמיר בכל עון שד"ל קרי אלו, כי הוא אונס גמור, אלא שבכל זאת נבראים גם מהם מזיקים, וצריכין לתיקון על ידי ק"ש שעל המטה ע"ש.

ואמר על דבריו אלו נלע"ד לחלק, שאם ראה קרי מחמת הרהור עבירה, לעובר על לאו שם שד"ל, וצריך להתענות ארבעים יום כדי לתקן מה שפגם בעולמות העליונים (ע"ן כספרי תקנת השבים סימן ז' וי' מה הם החייבים וצריכים לעסוק בתיקונים אלו), וגם צריך לדקדק בק"ש שעל המטה כדי להרוג גופי המזיקים ולהעלות את הנשמות העשוקות לשורש.

אולם עדיין יש לי ספק אם יורדות הטיפות והנשמות הן דרואה קרי קלי' גמורה דאשת זנונים, או לקלי' נוגה בלבד, כיון שבמקרה דומה לפגם מי שלא שהה על הבטן, כי יש בו צד אונס ושגוג כמה שהיה יש, ויש בו צד מיד במה שהיה רבה בעבירה, ולכן יתכן שירדות טיפות הן לקלי' נוגה בלבד, ויחזר ויחזר במחמדות שהיה כלל עון שד"ל וכמ"ש לעיל, ובפרט משום הא דכתב הרב ז"ל כשער רוח הקודש שם שהארבעים יום תענית של תיקון עון הקרי שפסולים על סופת מ"ד ימים שיתענה בהמשך, למספר מ"ד ימים של תיקון שד"ל, מוכח דס"ל להרב ז"ל שהם פגמים שווים ודומים (ע"ן שפת היס לשוברים דף כ"ב בעינים וביאורים אות י"א), וע"ן מ"ש עוד בזה שם ונעמודים צ"ב וצ"ג בעינים וביאורים אות י"ח), ודו"ק.

אולם, כל זה כשראה קרי מחמת הרהור רע וכנ"ל, אבל אם ראה קרי באופנים כגם של הנצחת ליחות הגוף או טוהר או אכילה או פחד וכדומה, נראה שבאופנים קרי אלו יש לקיים המסורת שהזכיר ג"ע החיד"א ז"ל שאם לטבול באותו היום וישבו ויתוודע, ימחה לאותו המזיק ויטבול, וחסם ג"ע ולא פירש כוונתו כמסנך, והגם שכתב בספר מנוח לנפש הנ"ל שאין האדם מחמיר כלום על מינו קרי אלו, ואם כן על מה יש לו לשב, י"ל כי צד הדבר שבא לו מקרה זה אלא טוב, ומצויא טיפות אל היצונים ונבראים מהן מזיקין שצריך להגן ולתקן על ידי ק"ש שעל המטה. ודאי יש איוז גרמא בנתיקן שהוא צריך לשוב עליה, שהה הקב"ה מבין לאדם שכל תשוקה אם לא שישנה לגבר שכל כל היא ולכן תיקונו לשוב ולטבול, ובה ימחה גוף המזיק, אבל הרואה קרי מחמת הרהור רע, ודאי צריך לתיקונים על ידי תעניות, ובאמירת ק"ש שעל המטה, ולא תענית, ולא צד זה לטבול בו ביום כשנשנה כדי למחוק המזיק, וזה ברור בס"ד, ודו"ק.

בענין תיקון הטבילה על ידי טבילת ידיים ארבעים פעם שיסורו מספר חמ"י

ובענין האם יש לסמוך על התקנה ליטול ידיי ארבעים פעם עם כוונות השמות, שיעלה לו במקום טבילה אם שימש מיטתו או ראה קרי ואינו יכול לטבול, שהביאו בספר אמת ליעקב (ובשפת אמת דף ק"ז אות ו') הנה כבר כתב בספר אמת ליעקב שם שהענין "תיקון" זה מספר חמדת ימים (וחלק השבח דף כ"ג ע"ב), ושם כתב מקום מוצאו "בכתבי הקודש אשר במצרים מצאתי כתוב, קבלתי ממנו יד וכו'", ע"כ.

והנה בגלל לשון זו חשבנו כמה גדולים שאכן מקורו טהור מהארי" ז"ל שם הסתם רגיל הר"ח ז"ל לייחס שמעותיו שקבל מרבו הארי" ז"ל בשם "קבלתי ממנו יד", וכן נראה שהבין הרב אקל ליעקב שכתב: "ומכאן יצא לו לרבינו ז"ל תיקון זה וכו'", ע"כ. וכן הבין בפשיטתו מהן הר"ח טוב ז"ל בשו"ת רב פעלים (ח"ד ספר שירם סימן ג') שכתב שתיקון זה שהביא בספר אמת ליעקב הוא מכתבי הארי" ז"ל (ולא הו"א שנתקן מספר חמדת ימים), והעתיקו דברי האמת ליעקב כלשונם בספר שמן ששון (דף ק"ז ע"ב ע"כ), בענין הטבילה דשחית דשבת, ובספר כף החיים ספר (מורה ע"א אות כ"ב).

והנה, למעשה לא נזכר תיקון זה בכתבי הר"ח ז"ל כיוון דזכתי, וגם לא בכתבי שאר תלמידי הארי" ז"ל, ולא בדברי ראשוני תלמידי הארי" ז"ל, ולתלמידי המתיקנים, כמו הר"י צמח ז"ל, ומר"א אזולאי ז"ל, והר"ש ז"ל, ומר"מ פאפירוס ז"ל, והרמ"י ז"ל. והראשון שהביאו הוא בספר חמ"י הנ"ל, וידוע דמת עת הרש"ש ז"ל שאין לסמוך על ספר חמ"י מפני שזכרו להביא בדבריו שמעותו בלתי מוסכמות (ע"ן נהר שנים דף ל"ג ע"ג) וז"ל: גם בעיני יפלא אין כבוד הו"תכנס משגיחים על דברי ספרי שאר המקובלים כגון ח"י ור"מ וכיוצא שדבריהם מעורבים ומיוסדים על שאר תלמידי הרב ז"ל אשר לא סמך ידו עליהם, ואין ראוי לסמוך כי אם

על דברי הארי" ז"ל ותלמידו מהר"ח ז"ל זה"ל עכ"ל. ובספר אמת ליעקב שם הביא "תיקון" זה בין תיקונים אחרים שיסודותם בהר"י קרש כתבי הארי" ז"ל ובכתבי מהן הרש"ש ז"ל, והסמך תיקון הטבילה דסימן ו' לתיקון עון חילול ה' ועון הקרי מכת"י הרב הקדוש ז"ל, ובספרי תקנת השבים סימן ו' (פסקת) טובא על התיקון הלי', והבאתי דעתם של כמה גדולי המקובלים שפסקו בו גם כן, והוכחתי בראיות ברורות שמקורו בכתבי נתן העזתי שר"י נביא השקר של ש"ץ שר"י, ע"ש"ב באורך.

והנה לבי אומר ל"י, כי יגיד עליו רע, או לרשע או לשכנו, שגם תיקון הטבילה שמקורו "בכתבי הקודש אשר במצרים" הוא מכתבי כת הש"ץ שר"י, אשר אחד ממרכזי מבצרים היה במצרים, ורמ"ר ז"ל דנקט הוא הוא הנביא השקר שלהם שנהגו הנהגים אחריו לכנותו בכינויים כעין שנהגו הר"ח ז"ל כלפי רבו הקדוש הארי" ז"ל, להחזמות בו כקוף בפני אדם, ולהטעות הבריות אחרי שקריו וכזביו הגדולים והנוראים, ואם היה תיקון זה, אכן מפי הארי" ז"ל, למה לא הזכירו מהר"ח ז"ל בכתביו בשום דבר, ובפרט כשנהגו המצוות ופרשה כי תחא) השם הזכיר קפידת רבו ומסירת נפשו לקיים טבילת עזרא למרות שהיה מדיק כי היה לו חולי השכר, ובמשך שנה לא טבל לקיים מצות צוואת אמו, ולא נסתלקה ממנו רוח קודשו, ושם היה צריך הר"ח ז"ל לללות לן ממטון יקר זה שבאותה שנה שלא יכל לטבול כל גופו היה הארי" ז"ל סומך על "תיקון הטבילה" בנטיילת ידיים ארבעים פעמים, שגילה ולימד סודו וכוונתו לתלמידו אחריו שגר"י וכזביו הגדולים והנוראים.

והגם שבש"ל"ה (עניני תפלה דף פ' ע"ג) הביא דאיה מהגמרא בברכות (דף ק"ז ע"ג) דאמרו שם על הפסוק ארצך בוקיין כפי, דהשם תחתיו לומר שמעלה עליו שכל רחיצת כפים כאילו טבל כל גופו, ופ"ים עלה הש"ל"ה וז"ל: מי שמצטער על שאינו טובל את עצמו, ומתלבש ברוח טהרה בשעת שרחוץ [נפיו] אז הוא כאילו טבל, ומתחשבה חלה הקב"ה מצרפה למעשה, ע"ל, ומסתמא שם שאל יסוד דברים אלו טור אותה התפלה והשמות והנטיילות הן (ארבעים נטיילות כנגד ארבעים סאה), ודרך חסד בסדרים קבועים מכוונים כנגד שמות לחוץ, דבכונן אלה אין לנו תוספת אלא על מה שגילה רבינו הארי" ז"ל, וכל שלא נתבאר הדבר שמקורו טהור מכתבי הארי" ז"ל, לאו בר ספקא הוא, ובפרט שהמקור הראשון לכל אותו הסוד הוא מספר חמ"י אשר כבר יצאו עליו עוררים ופוקפקים רבים.

והגם שמעתק סדר תיקון זה בספרי גדולי החסידות גם כן (ע"ן בספר "בעל שם טוב" על התורה פרשת יתרו אות כ, ובספר פירוש לאברהם מהר"א המלאך ז"ל "עמוד ק"ס), ובספר צוואת הריב"ש אות קמ"ד, ובספר שלחן הסוהר מקאמרא סימן פ"ח), ולפעמים יחסוהו לאה"א ז"ל, ולפעמים להבעל שם טוב, כל זה מעיין יש יראה שהביאו תיקון זה עם סדר הנטיילות וכוונות השמות והבקשה אות באות כפי שנפסדו בספר חמ"י, ואם כן לא נוכל לסמוך על תיקון זה לומר שייסדהו קדושי עליון, כיון שמהנח הבקשה קרי ניכרת חסדו חותמו וטבעו של בעל ספר חמ"י, וללא ספק מספר חמ"י יצא עתה, ולא נוכל ממילא לסמוך על עדויות הנ"ל שהארי" תיקון, דהרי הבקשה ודאי אינו נוסח הארי" אלא נוסחת החמ"י, ותול"מ.

והגם שנתקן תיקון זה גם בסידור הרש"ש שבכת"י שסידרו הרב היר"א ז"ל (ובמסולח ח"א דף תתנ"ד), כבר כתבנו בכמה דוכותי בספרנו (ע"ן בספרי אהבה שלום מאמר דברי שלום מעמוד ר"ח וא"ל, בספרי שו"ת וישב הי"ם ח"ב סימן י"א אות י') שמתעניין הסידורים הוסיפו בהם הרבה עניינים שאינם כלל על פי הארי" ז"ל, ומעולם לא סמך עליהם מהן הרש"ש ז"ל, ובפרט בסידוריו הרש"ש המקוריים מהעתיקות קדומות לא נמצא בהם תיקון זה כלל, ועוד כי כתב בתחילת לשונו שם "א"ה דאיתא לכתוב אין תיקון זה וכו'", והוא ממש כשון באמ"ל, דמזכר שהעתיקות האחרים לתון סידורו של מהן ז"ל מתוך ספר אמ"ל מלה במלה, באופן שבוואר אינו ממון הרש"ש ז"ל.

ועל כל פנים אנו ק"ק הספרדים שהורונו רבותינו לא לסמוך בבאילה שהמזכיר בסדרים מחודשים על דרך הסוד וכוונות שמות וכו' אלא רק כמה שיש לו מקור נאמן ומפורש בדברי הארי" ז"ל, ומן הרש"ש ז"ל, וזולת זה לא נפסק כנגנו לא שכל עיקר המקור הראשון לתיקון זה הוא מספר חמ"י, דודאי אין ראוי לנו לסמוך עליו.

ודוק היטב בדברי מהן הר"ח טוב ז"ל בתשובתו ברב פעלים שם, שסמך על תיקון זה להיות שחשב שמקורו מהארי" ז"ל, וכיון שלא היה נוחא ליה לסמוך על היותו מועתק לראשונה מספר חמ"י, לכן התחכם לייחסו לכתבי הר"ח ז"ל, ולא הזכיר כלל שמקורו מספר חמ"י, ועוד התחכם לשנות נוסח התפילה שכתבה שרצה לסדר נוסח פשוט יותר, ושלא לכל נפש אבל המבין יבין כי כוונתו באמיתות היתה לא לסמוך על נוסחאות החמ"י בענייני תיקונים וכוונות, וכן קבלנו בעל פה מוקדי חז"ר בכל שהטעם שחיבר מהן הר"ח טוב ז"ל את ספרו "לשון חכמים" שעיקרו הוא נוסחאות שחבר יחוד ונקשות שונות לקיום המצוות ולכבוד הימים המקודשים, היה כדי שלא ישתמשו בתפלות ונקשות שייסדם בעל ספר חמ"י, אשר בהם כמה לשונות מפורסות, מלבד טעמים אחרים שהזכרנו במקומות אחרים בספרנו ושרת וישב הי"ם ח"א סימן כ' אות ט, מעמוד ל"ה וא"ל, וע"ן בספרי שפת הי"ם לכוונות ספירת העומר עמוד קע"ד, וידו בזה לפי שעה, והנלע"ד כתבתי.

ועוד אלק רכיל ואגלה סודו של מהן הר"ח טוב ז"ל, כי בספרו כי איש חי (פרשת נצבים אות ג) הביא תיקון זה משם ספר אמ"ל, וכתב בתחילת לשונו שזה יועיל למי שגם אין באפשרותו לשפוף עליו תענית קבין, וכתב שחשב להיות גם "ממים פשוטים", וכל לשון זו נמצעת מלה במלה נמצאת בספר חמ"י לפני שהעתיק לשון כתבי הקודש שבמצרים, ויצא לו מהו כי שאכן תיקונו מהן הר"ח טוב ז"ל כל הענין אשר חמ"י (בעצמו, ע"ן "ממים פשוטים" לא מצאתי כתוב במקום אחר וגם באמ"ל לא כתב לשון זו, ובדאי העתיקו מספר חמ"י עצמו, והעלים פסיעותיו כל להזכיר ולהעלות שם ספר חמ"י על דל פשתיו, ודו"ק. ורמז מפורז ז"ל לשיטתו בענין יחסו לספר חמ"י בספרו כי איש חי (שרא פרשת וילך אות ג), שכתב שם וז"ל: לא לסמוך בדבר ד"ל על ספר חמדת ימים ביום הקדוש הזה שהוא חמדת ימים של כל השנה עכ"ל.